

характеру (рівність усіх перед Богом та ін.).

СІ

Бхакті-йога (санскр.) — в індуїзмі віддане служіння, що дає змогу встановити зв'язок із Бхагаваном, як це пояснюють Веди; безкорислива відданість Господу. Людина, яка усвідомила, що вона є найдрібніша духовна частинка (атма), і зрозуміла, що Верховний Господь, Крішна, є вищим об'єктом любові, джерелом творіння, найкращим другом кожної живої істоти й володарем матеріального й духовного світів, починає займатись вічним любовним служінням Господу, яке становить основу Б.-й. Слово «йога» означає «з'єднувати», таким чином Б.-й. — це процес возз'єднання з Верховним Господом за допомогою трансцендентного любовного служіння йому. Практика Б.-й. складається з 9 видів діяльності, природних для духовної душі: слухати оповіді про Господа; прославляти його; завжди пам'ятати про нього; виконувати якесь служіння для Господа; поклонятись Божеству в храмі; підносити молитви; виконувати його накази; той, хто піднявся на високий щабель Б.-й., може налагодити дружні стосунки з Господом; принести все, чим володіє, в жертву йому.

СтО

Бьоме Якоб (1575—1624) — нім. філософ-містик, представник пантеїзму. Спираючись на трактування бібл. текстів, Б. охоплював у суперечливій та фрагментарній формі широке коло проблем (натурфілософію, антропологію, етику тощо). Розглядав світ як рух та поєднання суперечностей, а Бога як «прірву», що породжує «основу». В етич. аспекті вчення Б. вело до незалежності моральної оцінки людини від її визнання. Твори Б. були різко критиковані лютеранами. Водночас вони справили вплив на окремих представників нім. пізнього Просвітництва, романтизму, а також нім. класичної філософії. Його праці: «Аврора, або Ранкова зоря в сходженні» (1612), «Про народження та означення всіх сутностей» (1622), «Велика таємниця, або Пояснення першої книги Мойсея» (1623) та ін.

КП

— В —

Вавилонське стовпотворіння — описана в Книзі Буття подія, згідно з якою Бог, невдоволений наміром людей, які були одномовними, збудувати без його волі і допомоги місто й вежу аж до небес, помішав їм мову так, що вони перестали розуміти один одного, припинили будівництво міста й розсіялися по всій землі.

КА

Вавилонський полон — назва визначного періоду давньоєвр. історії. Тричі, у 605, 597 та 586 до н.е., вавил. цар Навуходоносор II захоплював Єрусалим, забираючи до Вавилону велику частину полонених та майно, в т. ч. і культове начиння. У 586 Єрусалим та єрусалим. храм були остаточно зруйновані. В.п. тривав бл. 70-ти рр. (почався з 605). У 538 перс. цар Кір, що завоював Вавилон, дозволив євреям повернутися до Палестини. Історія В.п. зображена у Біблії і трактується як здійснення Божої волі. Перебування у Вавилоні стало віхою у житті давніх євреїв. Вони зберегли релігію, самоврядування, розвинули ремісництво й торгівлю; виникло таке явище, як євр. діаспора. Після полону був відбудований єрусалим. храм, канонізований Старий Завіт; зміцнилася теократія у Палестині.

ІС

Вайшнави, вайшнуїти — прихильники Бога Вішну або однієї з його аватар, тобто втілень (Крішни, Рами тощо). Перші згадки про В. зафіксовано у «Махабхараті». В Індії існує безліч вайшнавських течій (сампрадай), до однієї з яких (гаудія — вайшнавської) належить Міжнарод. Т-во Свідомості Крішни.

СІ

Барвари культ — особливо вшановувана свята в укр. православ'ї. Згідно з житієм Барвари її батьки не знали істинного Бога. Він відкрився лише серцю їхньої доньки. Під виглядом чужеземного купця Бог послав священника для хрещення Барвари. Дізнавшись про це, батько вирішив убити її